

Oferta doskonalenia nauczycieli „Jak efektywnie wykorzystać wyposażenie i warunki lokalowe szkoły”

Od kwietnia 2010 r. w Ośrodku Rozwoju Edukacji realizowany jest projekt pt. „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym, kompleksowym wspomaganie szkół” w ramach Priorytetu III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, współfinansowany z funduszy Unii Europejskiej.

Jednym z działań zaplanowanych i zrealizowanych w projekcie było przygotowanie ramowych ofert doskonalenia nauczycieli, które będą punktem wyjścia do tworzenia rocznych planów wspomagania w konkretnych szkołach lub przedszkolach. Tym razem zapraszamy do zapoznania się z ofertą „Jak efektywnie wykorzystać wyposażenie i warunki lokalowe szkoły”.

Planując pracę z tą ofertą, należy pamiętać, że jest ona jedynie punktem wyjścia do zaplanowania działań odpowiadających na specyficzne potrzeby konkretnej szkoły. Zachęcamy do krytycznego przyjrzenia się przedstawionym propozycjom i wspólnej (w gronie pedagogicznym) refleksji, jak w Państwa szkole wykorzystają zaprezentowaną ofertę w planowaniu rozwoju.

Przedstawiona oferta doskonalenia pochodzi z [katalogu ofert](#) proponowanych

do realizacji w szkołach, które uczestniczą w projektach powiatowych w ramach Działania 3.5 *Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół* (Priorytet III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki).

Zapraszamy wszystkie szkoły – niezależnie od tego czy będą zaangażowane w realizację projektów, czy nie – do skorzystania z naszej propozycji. Oferta może być bowiem realizowana nie tylko w ramach projektów, lecz także samodzielnie przez szkołę lub we współpracy z placówką doskonalenia nauczycieli, poradnią psychologiczno-pedagogiczną czy biblioteką pedagogiczną.

Pogłębiona diagnoza, dokonana w szkole we współpracy ze specjalistą, pomoże nauczycielom wybrać priorytetowy obszar do rozwoju i zbudować roczny plan działań. Elementem takiego planu będzie m.in. doskonalenie nauczycieli.

Myśląc o rozwoju szkoły jako organizacji uczącej się, warto zastanowić się nad istotą wspólnego uczenia się nauczycieli. Przeznaczenie dostępnych środków finansowych na doskonalenie nauczycieli w formach szkoleniowych, które będą angażować całe zespoły nauczycielskie, posłuży podnoszeniu kompetencji nie tylko pojedynczych osób, lecz także całej rady pedagogicznej. Będzie to znaczący krok na drodze do zaspokojenia potrzeb szkoły związanych z obszarem wskazanym w diagnozie jako priorytetowy.

Zachęcamy Państwa do śledzenia strony [Ośrodka Rozwoju Edukacji](#), na której można znaleźć aktualności na temat realizacji projektu, zaproszenia na szkolenia oraz informacje dla dyrektorów szkół i szkolnych organizatorów rozwoju edukacji. Zapraszamy też na stronę [Doskonalenie w sieci](#), udostępniającą narzędzia i materiały przydatne w procesie doskonalenia.

Edukacja dla bezpieczeństwa w Scholarisie

Jak reagować na cyberprzemoc – poradnik dla szkół

[Zobacz](#)

Znaczenie pierwszej pomocy

[Zobacz](#)

Wyposażenie apteczki samochodowej

[Zobacz](#)

Bezpieczna droga

[Zobacz](#)

Rodzaje zagrożeń naturalnych

[Zobacz](#)

Jak efektywnie wykorzystać wyposażenie i warunki lokalowe szkoły?

1. Charakterystyka potrzeby

Oferta jest kierowana do szkół, w których warunki lokalowe i/lub wyposażenie nie spełniają w zadowalającym stopniu oczekiwań uczniów, rodziców i nauczycieli, a w szczególności:

- nie pozwalają na pełną realizację podstawy programowej oraz przyjętych w szkole programów nauczania;
- nie pozwalają na realizację nowego modelu organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej – nie są dostosowane do możliwości psychofizycznych i rozwojowych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;
- nie zapewniają uczniom i pracownikom szkoły należytego bezpieczeństwa i higieny pracy;
- nie są wykorzystywane w sposób optymalny (np. pomoce dydaktyczne posiadane przez szkołę nie są wykorzystywane w sposób optymalny, pomieszczenia szkolne nie są wykorzystywane racjonalnie i efektywnie itp.).

2. Cel realizacji oferty

Celem ogólnym wdrożenia oferty jest poprawa warunków realizacji podstawy programowej, pomocy psychologiczno-

-pedagogicznej oraz przyjętych w szkole programów nauczania poprzez modernizację i optymalne wykorzystanie warunków lokalowych i wyposażenia.

Cele szczegółowe (zostaną doprecyzowane lub zmodyfikowane tak, aby uwzględniać specyfikę szkoły i jej potrzeby):

- aktualizacja wiedzy pracowników szkoły oraz uczniów z zakresu bezpieczeństwa i higieny nauki oraz pracy;
- pomoc w opracowaniu planu modernizacji lub optymalizacji wykorzystania obecnych warunków lokalowych i wyposażenia;
- aktualizacja wiedzy i doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie aranżacji przestrzeni edukacyjnej oraz optymalnego wykorzystywania posiadanych zasobów;
- doskonalenie umiejętności planowania pracy przez pracowników szkoły z uwzględnieniem istniejących i potencjalnych źródeł finansowania wprowadzanych zmian;
- doskonalenie form i metod współpracy kadry zarządzającej szkołą z organem prowadzącym w zakresie planowania poprawy jej warunków lokalowych i wzbogacania wyposażenia;

- udoskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie pracy zespołowej, w tym zespołowego rozwiązywania problemów.

3. Grupy docelowe

Nauczyciele, kadra kierownicza szkoły, przedstawiciele organu prowadzącego szkołę, rodzice

4. Efekty realizacji oferty

Optymalne, zgodne z wypracowanym rozwiązaniem, wykorzystanie zasobów lokalowych szkoły i jej wyposażenia do realizacji zadań edukacyjnych.

1. Wypracowanie racjonalnego planu rozwoju szkoły (jej warunków lokalowych i wyposażenia) we współpracy z organem prowadzącym i rodzicami.
2. Wzbogacenie wyposażenia szkoły.
3. Zaplanowanie i wprowadzenie aranżacji przestrzeni edukacyjnej przyjaznej potrzebom uczniów i nauczycieli.

5. Sposób realizacji oferty

Realizacja oferty rozpoczyna się od diagnozy potrzeb angażującej wszystkich członków rady pedagogicznej i prowadzącej ▶

Edukacja dla bezpieczeństwa w Scholarisie

Zagrożenia naturalne

[Zobacz](#)

Life Saver – filmy interaktywne z zakresu pierwszej pomocy

[Zobacz](#)

Kurs e-learningowy Dziecko w sieci

[Zobacz](#)

► do sformułowania szczegółowego zakresu działań, wskazania osób odpowiedzialnych za ich wykonanie, określenie wskaźników sukcesu procesu wspomaganie oraz sposobu zapewnienia trwałości efektów po jego zakończeniu.

Dopasowane do indywidualnych potrzeb szkoły działania mogą obejmować w szczególności:

1. Obserwacje zajęć pod kątem wykorzystania warunków lokalowych i wyposażenia, analiza badań.
2. Szkolenia i warsztaty, których efektem będzie wspólne wypracowanie kierunków i rodzajów działań zmierzających do poprawy sytuacji.
3. Poradnictwo i konsultacje obejmujące tematykę adaptacji istniejących warunków lokalowych i zasobów do stworzenia optymalnego środowiska dla uczenia się oraz pracy pedagogicznej i wychowawczej.
4. Wizytę studyjną.
5. Spotkanie kadry zarządzającej szkołą (oraz przedstawicieli rady rodziców) i przedsta-

wicieli organu prowadzącego z udziałem eksperta-doradcy.

6. Zasady korzystania z oferty

Dyrektor:

- nadzoruje wszystkie działania;
- udostępnia pomieszczenia i sprzęt do realizacji szkoleń, warsztatów, konsultacji;
- udostępnia informacje i dokumenty dotyczące warunków lokalowych i wyposażenia szkoły, BHP itp.;
- motywuje pracowników do systematycznego i aktywnego udziału w szkoleniach.

Pracownicy pedagogiczni szkoły:

- stosują w praktyce nabytą wiedzę i umiejętności z zakresu wykorzystania i aranżacji zasobów;
- aktywnie uczestniczą w szkoleniach.

Przedstawiciele organu prowadzącego:

- aktywnie współpracują ze szkołą, uczestniczą w spotkaniach i twórczym poszukiwaniu rozwiązań.

7. Czas i miejsce realizacji oferty

Czas: w zależności od potrzeb, optymalnie 10 miesięcy.

Miejsce realizacji: siedziba szkoły.

Oferta będzie realizowana etapowo, zgodnie z przyjętym harmonogramem. W uzasadnionych przypadkach będzie realizowana poza szkołą (np. wizyta studyjna lub *benchmarking* w innej szkole).

8. Osoby realizujące szkolenia/warsztaty

Do prowadzenia form szkoleniowych lub konsultacji wskazane jest pozyskanie eksperta, np. specjalisty w dziedzinie aranżacji przestrzeni edukacyjnej, pozyskiwania środków, budowania relacji, negocjowania.

Zespół

Zespół

Artykuł jest efektem pracy zespołu, który w Ośrodku Rozwoju Edukacji zajmuje się projektem współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół”. W wyniku prac zespołu została uszczegółowiona koncepcja nowego systemu doskonalenia nauczycieli, opracowana w ramach wcześniejszego projektu. Przygotowujemy też narzędzia, szkolenia i platformę informatyczną, które mają służyć zmodernizowanemu systemowi wspomaganie rozwoju szkoły. Opracowaliśmy również założenia merytoryczne do dokumentacji konkursowej w ramach Działania 3.5 „Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół”, którego beneficjentami są samorządy powiatowe. Realizacja projektów wdrożeniowych w powiatach trwa od stycznia 2013 do końca 2015 r.

Przykładowa literatura i netografia

Cichy D., Strumińska-Doktór A., (2010), *Poradnik do oceny higieny procesu nauczania–uczenia się w szkole podstawowej*, Warszawa: Główny Inspektorat Sanitarny. | Giruć K. (red.), (2011), *Bezpieczniej w szkole*, Warszawa: Wiedza i Praktyka. | Yearley D., Berliński D., (2008), *Bezpieczny plac zabaw: poradnik dla administratorów i właścicieli*, Warszawa: UOKiK.

Pilotaż nowego systemu wspomaganie szkół i przedszkoli

Ośrodek Rozwoju Edukacji realizuje projekt „System doskonalenia nauczycieli oparty na ogólnodostępnym kompleksowym wspomaganie szkół”, w którym zostały opracowane założenia nowego systemu doskonalenia i zewnętrznego wspomaganie pracy szkoły. Projektowi systemowemu towarzyszą projekty konkursowe realizowane przez powiaty w ramach Działania 3.5 *Kompleksowe wspomaganie rozwoju szkół* (Priorytet III Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki). Działania organizowane w powiatach pozwolą na sprawdzenie i ocenę rozwiązań wypracowanych na rzecz modernizowanego systemu doskonalenia.

W ramach konkursu powiaty mogą uzyskać środki na dofinansowanie następujących działań:

- diagnozowanie w szkołach obszarów do rozwoju,
- prowadzenie procesu doskonalenia w oparciu o wybrane przez poszczególne szkoły lub przedszkola oferty doskonalenia nauczycieli,
- powołanie i prowadzenie lokalnych sieci współpracy i samokształcenia dla nauczycieli oraz dyrektorów w celu wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń.

Konkurs został ogłoszony 5 lipca 2012 r. Nabór jest prowadzony w systemie otwartym, tzn. do czasu wyczerpania środków finansowych. Pierwotna alokacja na konkurs

(167 mln zł) została zwiększona o 45 mln zł, co daje w sumie do rozdysponowania kwotę 212 mln zł. Zgodnie z założeniami konkursu wsparcie w ramach projektu adresowane jest do ogólnodostępnych szkół dla dzieci i młodzieży¹ oraz do przedszkoli. Do realizacji projektów przystąpiły dotychczas 143 powiaty. Kompleksowym wspomaganie zostało objętych 4766 szkół i 768 przedszkoli oraz 88 807 nauczycieli, w tym dyrektorów tych placówek.

Powiaty brzeski, chełmiński, hajnowski, jaworski, sieradzki, wołowski oraz miasto Łódź rozpoczęły pilotaż systemu doskonalenia jeszcze w roku szkolnym 2012/2013 i zrealizowały już pierwszy cykl doskonalenia. W wyniku diagnozy – przeprowadzonej w styczniu 2013 r. w szkołach i przedszko-

lach biorących udział w projektach powiatowych – najczęściej wybieranymi ofertami doskonalenia były:

1. „Techniki uczenia się i metody motywujące do nauki”;
2. „Wspieranie pracy wychowawców klas – bezpieczna szkoła”;
3. „Jak pomóc uczniowi osiągnąć sukces edukacyjny”;
4. „Postawy uczniowskie, jak je kształtować?”;
5. „Jak i po co prowadzić ewaluację wewnętrzną?”;
6. „Efektywna organizacja zespołów nauczycielskich”;
7. „Praca z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi”;
8. „Praca z uczniem zdolnym”;
9. „Budowa koncepcji pracy szkoły”;

¹ Tj. do szkół podstawowych, gimnazjów, zasadniczych szkół zawodowych, techników, liceów.

- ▶ 10. „Uczeń – aktywny uczestnik procesu uczenia się”;
- 11. „Wykorzystanie TIK na zajęciach edukacyjnych – bezpieczny internet”;
- 12. „Rodzice są partnerami szkoły.

W celu zapewnienia nauczycielom i dyrektorom możliwości wspólnego rozwiązywania problemów i wymiany doświadczeń, w tym upowszechniania dobrych praktyk, w powiatach objętych projektem pilotażowym uruchomiono sieci współpracy i samokształcenia. W powiatach, które rozpoczęły realizację projektów jako pierwsze, najpopularniejsze są następujące tematy sieci:

- 1. „Jak rozwijać twórcze myślenie uczniów?”;
- 2. „Jak wspierać dziecko w uczeniu się matematyki?”;
- 3. „Nauczyciele pracują zespołowo”;

- 4. „Praca z uczniem młodszym”;
- 5. „Praca z nowoczesnymi technologiami TIK – bezpieczny internet”;
- 6. „Pozapedagogiczne obowiązki dyrektora szkoły”;
- 7. „Zadania dyrektora w zakresie organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole”.

Początek realizacji projektów w kolejnych 136 powiatach przypada na bieżący rok szkolny, tj. 2013/2014. Obecnie kończy się tam etap diagnozy potrzeb szkół i przedszkoli, która pokaże, jakie oferty i tematy sieci będą realizowane.

Idea kompleksowego wspomagania jest odpowiedzią na dawno już sformułowaną potrzebę zmiany, wynikającą z nieefek-

tywności obecnego systemu doskonalenia w zetknięciu z wyzwaniami stojącymi przed współczesną szkołą. Dzięki prowadzonemu pilotażowi dowiemy się, na ile założenia merytoryczne, organizacyjne, a także programy szkoleń i same szkolenia opracowane przez Ośrodek Rozwoju Edukacji wspierają proces zaplanowanej zmiany systemu doskonalenia nauczycieli i wspomagania pracy szkół.

Zachęcamy do obejrzenia filmów przedstawiających działania prowadzone w trzech powiatach, które jako jedne z pierwszych rozpoczęły działania.

Opracowała: Marianna Hajdukiewicz

Filmy o wspomaganiu pracy szkół

[Film przedstawiający działania w powiecie wołowskim](#)

[Film przedstawiający działania w powiecie brzeskim](#)

[Film przedstawiający działania w powiecie chełmińskim](#)